

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło (przewodniczący)

SSN Jacek Grela

SSN Krzysztof Grzesiowski (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 2 grudnia 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Bank w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 29 kwietnia 2022 r., V ACa 133/19,

w sprawie z powództwa B.R.

przeciwko Bank w W.

o zapłatę,

1) oddala skargę kasacyjną,

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

Jacek Grela

Tomasz Szanciło

Krzysztof Grzesiowski

(G.N.-J.)

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 31 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od pozwanego Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz powoda B.R. kwotę 127 177,37 zł z odsetkami ustawowymi od 4 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2) i orzekł o kosztach procesu (pkt 3).

2. Na skutek apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny w Warszawie, wyrokiem z 29 kwietnia 2022 r., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił powództwo o zasądzenie od kwoty 127 177,37 zł odsetek ustawowych za okres od 4 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., odsetek ustawowych za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do 20 lutego 2020 r. i od 15 marca 2022 r. do dnia zapłaty, oraz w ten sposób, że zapłata przez pozwanego na rzecz powoda wymienionej kwoty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 21 lutego 2020 r. do 14 marca 2022 r. ma nastąpić za równoczesnym zaofiarowaniem przez powoda na rzecz pozwanego kwoty kwoty 737 222 zł (pkt I); oddalił apelację w pozostałej części (pkt II) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III).

3. Z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy i zaakceptowanych przez Sąd Apelacyjny wynika, że powód, działając jako konsument, zawarł 18 czerwca 2008 r. z poprzednikiem prawnym pozwanego umowę o kredyt hipoteczny. Pieniądze z kredytu miały być przeznaczone na spłatę innego kredytu mieszkaniowego, wcześniej zaciągniętego w innym banku. Pozwany zobowiązał się oddać do dyspozycji kredytobiorcy kwotę w wysokości 737 222 zł. Strony ustaliły, że kredyt będzie indeksowany do waluty obcej – CHF, a okres kredytowania wynosi 480 miesięcy. Wypłata kredytu nastąpiła w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z tabelą kursów walut obcych obowiązującą w banku w momencie wypłaty środków z kredytu. Saldo zadłużenia wyrażane było w walucie obcej i obliczane według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. Również raty kredytu wyrażane były w walucie obcej i w dniu wymagalności danej raty kredytu miały zostać pobrane z rachunku bankowego kredytobiorcy, według kursu sprzedaży zgodnie z tabelą obowiązującą w banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu.

W wykonaniu umowy powód do 16 października 2015 r. zapłacił bankowi łącznie 307 575,02 zł, w tym 127 177,37 zł na skutek wykonania klauzul waloryzacyjnych.

Sądy obu instancji zgodnie uznały, że umowa kredytu i regulaminu banku zawierają niedozwolone postanowienia (klauzule abuzywne) – w ich zakresie umowa kształtuje bowiem prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Kredytobiorca pobawiony został bowiem wpływu na ustalanie kryteriów ustalania kursu waluty, a wpływ na to miał wyłącznie pozwany. Taki zaś kształt umowy rażąco narusza interesy powoda, gdyż wyłącznie jego kontrahent – pozwany decydował o wysokości świadczeń pieniężnych spełnianych w ramach zwrotu kredytu. Sąd Apelacyjny – odmiennie niż Sąd pierwszej instancji – ocenił natomiast charakter ogólnej klauzuli waloryzacyjnej zawartej w umowie kredytu, uznając że dotyczy ona głównych świadczeń stron umowy.

Sąd Apelacyjny ustalił ponadto, że umowa została zawarta na podstawie wzorca, a sporne klauzule umowne nie były przez strony negocjowane. Powodowi przed zawarciem umowy nie wyjaśniono przy tym kwestii związanych z różnicami kursowymi i ich wpływem na warunki kredytu. Nie uzyskał on informacji o tworzeniu tabel kursowych, ustalaniu kursu waluty przez bank, spreadzie czy historycznym kursie CHF. Nie wyjaśniano mu, czym jest indeksacja, nie przedstawiono również symulacji prognozy wzrostu kursu, raty i salda. Nie zaproponowano mu również zabezpieczenia przed ryzykiem związanym ze wzrostem kursu.

W powyższych okolicznościach i wobec ustalenia, że powód po udzieleniu mu pouczeń co do konsekwencji odmowy sanowania klauzul abuzywnych podjął decyzję, że chce skorzystać z ochrony konsumenckiej, Sąd drugiej instancji stwierdził, że umowa kredytu jest nieważna (trwale bezskuteczna).

4. Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł pozwany, zaskarżając go w części zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego w punkcie 1, tj. w ten sposób, że zapłata przez pozwanego na rzecz powoda kwoty 127 177,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 21 lutego 2020 r. do 14 marca 2022 r. nastąpi za równoczesnym zaofiarowaniem przez powoda na rzecz pozwanego kwoty 737 222 zł, tj. w zakresie części pkt I sentencji zaskarżonego wyroku; w części oddalającej apelację (pkt II zaskarżonego wyroku) oraz zakresie rozstrzygnięcia

o kosztach sądowych (pkt III zaskarżonego wyroku), wnosząc m.in. o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Skarżący zarzucił naruszenie: art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 4 ust. 2 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „Dyrektywa 93/13”); art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c. w zw. z art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 385¹ § 1 i art. 385² k.c. w zw. z art. 4 ust. 2 Dyrektywy Rady 93/13; art. 69 ust. 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej „Prawo bankowe”), art. 65 i art. 358 § 2 k.c. – w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13 oraz w zw. z motywem dwudziestym pierwszym Dyrektywy 93/13; art. 496 w zw. z art. 497 w zw. z art. 455 w zw. z art. 481 § 1 k.c.; art. 384 i art. 321 § 1 k.p.c.

5. Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

6. Niezasadny był zarzut naruszenia prawa procesowego, tj. art. 384 i art. 321 § 1 k.p.c. Skarżący twierdził, że Sąd Apelacyjny naruszył powołane przepisy poprzez orzeczenie ponad żądanie pozwu oraz naruszenie zakazu *reformationis in peius*. W niniejszej sprawie powód żądał zasądzenia na jego rzecz stosownej kwoty, stanowiącej wartość jego wpłat dokonanych w wykonaniu abuzywnych postanowień umowy, podnosząc, że stanowi ona świadczenie nienależne uzyskane przez bank. Nie domagał się natomiast ustalenia nieistnienia stosunku prawnego kredytu w związku z nieważnością umowy. Sądy obu instancji uznały to żądanie za zasadne, przy czym Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku (k. 1395v akt sprawy) zajął stanowisko, że umowa kredytu – w związku z klauzulami abuzywnymi – jest nieważna (trwale bezskuteczna). Należy wpierw zauważyć, że w obowiązującym modelu apelacji pełnej sąd drugiej instancji obowiązany jest dokonać ponownie własnych ustaleń, które mogą obejmować ustalenia sądu pierwszej instancji przyjęte za własne albo różnić się od tych już poczynionych, a następnie poddać je ocenie pod kątem prawa materialnego (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124), które stosuje z urzędu, niezależnie od podniesionych w apelacji zarzutów (zob. uzasadnienie uchwały

składu 7 sędziów SN – zasady prawnej z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55). Dokonana w niniejszej sprawie ocena skutków abuzywności postanowień umowy dla jej ważności stanowiła zatem element kwalifikacji prawnej podstaw żądania powództwa. Wypada też zwrócić uwagę, że nieważność (trwała bezskuteczność) badanej umowy następuje *ex lege* i *ex tunc*, a sąd ma obowiązek uwzględnić ją z urzędu, chyba że narażałoby to konsumenta na szczególnie niekorzystne konsekwencje – przy czym decydujące jest zdanie konsumenta w tej kwestii, który *in casu* oświadczył, iż godzi się z nieważnością umowy, mając świadomość jej skutków. Taka ocena prawna nie spowodowała w każdym razie zasądzenia na rzecz powoda czegoś więcej, niż się domagał. Wbrew twierdzeniom skarżącego, nie doszło zatem w tym wypadku do wyjścia przez sąd odwoławczy ponad żądanie powództwa, a tym samym naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 321 § 1 k.p.c. (zob. też wyrok SN z 19 stycznia 2024 r., II CSKP 36/23).

7. Sąd drugiej instancji nie zmienił także rozstrzygnięcia na niekorzyść pozwanego, który wniósł apelację (art. 384 k.p.c.). W orzecznictwie przyjmuje się, że prawomocność materialna wyroku odnosi się do rozstrzygnięcia o żądaniu stanowiącego element sentencji, nie obejmuje natomiast zawartych w uzasadnieniu ustaleń co do kwestii wstępnych, które sąd musi zbadać, dążąc do orzeczenia o żądaniu pozwu, w tym – o trafności podnoszonych w sprawie merytorycznych zarzutów. W sytuacji, w której klient banku żąda w pozwie zwrotu części zapłaconych rat kredytu z uzasadnieniem, że były one w określonej części nienależne, gdyż zostały ustalone na podstawie abuzywnych postanowień umowy kredytu stanowiących klauzule waloryzacyjne, uznanie przez sąd, że zarzut abuzywności tych klauzul jest uzasadniony, i przyjęcie, że wskutek ich odpadnięcia umowa kredytu jest nieważna, nie narusza art. 384 k.p.c. Punktem odniesienia do oceny, czy doszło do uchylenia lub zmiany wyroku na niekorzyść skarżącego, są skutki prawne wyroku, a źródłem pogorszenia sytuacji skarżącego nie może być jedynie odmienna od przyjętej przez sąd pierwszej instancji ocena w motywach wyroku skutków eliminacji klauzul uznanych za abuzywne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 listopada 2024 r., I CSK 3137/23).

8. Zarzuty skarżącego co do naruszenia prawa materialnego skupiały się wokół następujących kwestii: uznania klauzul umownych za abuzywne, możliwości

stosowania przepisów dyspozytywnych w celu określenia kursu waluty obcej po wyeliminowaniu z umowy klauzul abuzywnych, skutków wyeliminowania tych klauzul dla dalszego trwania umowy, a także zasadności zasądzenia odsetek za opóźnienie od zasądzanego świadczenia wobec podniesienia przez pozwanego zarzutu zatrzymania.

9. W pierwszej kolejności za nieuzasadniony należało uznać zarzut skarżącego, że w świetle art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13 konieczna jest rozłączna ocena klauzuli ryzyka walutowego (powiązania zawartej umowy z walutą obcą) i klauzuli spreadu walutowego. Sąd Najwyższy wielokrotnie już wskazywał, że klauzula ryzyka walutowego nie może funkcjonować bez klauzuli kursowej określającej przeliczenie zobowiązań stron celem ustalenia wysokości ich świadczenia. Z kolei klauzula spreadowa nie ma racji bytu w umowie, w której nie zastosowano mechanizmu przeliczeniowego i wynikającego z niego narażenia konsumenta na ryzyko kursowe. W konsekwencji klauzule te, składające się na przyjęty w umowach kredytowych mechanizm przeliczeniowy, są ze sobą ściśle powiązane, a ich rozszczępienie jest zabiegiem sztucznym (zob. wyroki SN: z 27 listopada 2019 r., II CSK 483/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22; z 24 czerwca 2022 r., II CSKP 10/22; z 28 października 2022 r., II CSKP 902/22; z 28 października 2022 r., II CSKP 910/22; z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 722/22; z 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22; z 8 marca 2023 r., II CSKP 1095/22; z 12 kwietnia 2023 r., II CSKP 1531/22; z 18 kwietnia 2023 r., II CSKP 1511/22; z 8 listopada 2023 r., II CSKP 2099/22). W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że klauzule kształtujące mechanizm indeksacji, zastrzeżone w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej wyroku, określają główne świadczenie kredytobiorcy (zob. np. wyroki SN: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22). Na takim stanowisku stoi też Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. np. wyroki: z 20 września 2017 r., C-186/16; z 20 września 2018 r., C-51/17; z 14 marca 2019 r., C-118/17; z 3 października

2019 r., C-260/18). Trafnie natomiast uznał Sąd Apelacyjny, że nie są one wyłączone spod kontroli abuzywności, bowiem nie zostały sformułowane w jednoznaczny sposób.

10. Niezasadny okazał się zarzut skargi kwestionujący ustalenie, że postanowienia umowy stron przewidujące indeksację kredytu kursem waluty obcej nie zostały sformułowane w jednoznaczny sposób. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostało już wyjaśnione, że wymóg, zgodnie z którym warunek umowny musi być wyrażony prostym i zrozumiałym językiem, powinien być rozumiany jako nakazujący nie tylko, by dany warunek był zrozumiały dla konsumenta z gramatycznego punktu widzenia, ale także, by umowa przedstawiała w sposób przejrzysty konkretne działanie mechanizmu wymiany waluty obcej, do którego odnosi się ów warunek, jak również związek między tym mechanizmem a mechanizmem przewidzianym w innych warunkach dotyczących uruchomienia kredytu, tak by konsument był w stanie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tej umowy konsekwencje ekonomiczne (zob. np. wyroki TSUE: z 30 kwietnia 2014 r., C-26/13; z 20 września 2017 r., C-186/16). W ocenie Sądu Najwyższego postanowienia umowy nie są jednoznacznie sformułowane, gdyż na jej podstawie bank mógł swobodnie (dowolnie) ustalić wysokość oddanej do dyspozycji powoda kwoty kredytu w CHF, a on nie była w stanie z góry oszacować kwoty, którą miała obowiązek świadczyć, skoro zasady przewalutowania określał jednostronnie bank (zob. np. wyroki SN: z 4 listopada 2011 r., I CSK 46/11; z 15 lutego 2013 r., I CSK 313/12; z 10 lipca 2014 r., I CSK 531/13).

11. Należy ponadto zwrócić uwagę, że część zarzutów w rozważanym zakresie (dotyczących naruszenia przez sąd odwoławczy art. 381¹ § 1 k.c.) w istocie była zdeterminowanych odmienną oceną przez skarżącego ustaleń faktycznych będących podstawą stwierdzenia abuzywności klauzul umownych. Dotyczy to w szczególności zarzutu błędnego przyjęcia, że pozwany, oferując powodowi kredyt indeksowany do CHF, nie przedstawił jemu rzetelnych informacji, które mogłyby pozwolić jej rozeznaczyć co do skutków takiego rozwiązania dla jej przyszłych obciążeń, ograniczając się jedynie do ogólnikowych pouczeń o możliwości wzrostu kursu. Sąd Najwyższy jest natomiast związany ustaleniami

faktycznymi przyjętymi za podstawę zaskarżonego orzeczenia. Według art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Z uwagi na powyższe nie podlegały merytorycznej ocenie zarzuty naruszenia prawa materialnego, których treść oparta została na twierdzeniach sprzecznych z ustaleniami faktycznymi, poczynionymi przez Sąd Apelacyjny.

12. Sądy *meriti* trafnie oceniły jako niedozwoloną klauzulę indeksacyjną w umowie, gdyż zawierała ona niejednoznacznie określony warunek ryzyka walutowego i ewidentnie godziła w równowagę kontraktową stron stosunku prawnego – co skutkowało asymetrycznym rozkładem ryzyka związanego z zawarciem umowy, w szczególności w zakresie ryzyka kursowego. Uzależnienie wysokości świadczenia konsumenta od swobodnej decyzji banku przesądza o sprzeczności z dobrymi obyczajami przedmiotowych klauzul. W ten sposób doszło także do naruszenia interesów konsumenta w rażący sposób. W konsekwencji należy wskazać, że zarówno postanowienia umowy określające zasady przeliczenia na złote kwoty udzielonego kredytu przy jego wypłacie, jak i przeliczenia spłacanych rat, pozwalające bankowi swobodnie kształtować kurs waluty obcej, mają charakter niedozwolonych postanowień umownych (zob. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, OSNC 2024, nr 12, poz. 118, i przywołane tam orzecznictwo).

13. Konsekwencją stwierdzenia, że dane postanowienie umowne ma charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., jest działająca *ex lege* sankcja bezskuteczności niedozwolonego postanowienia, połączona z przewidzianą w art. 385¹ § 2 k.c. zasadą związania stron umową w pozostałym zakresie (zob. uchwałę SN z 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008, nr 7-8, poz. 87; uchwałę składu siedmiu sędziów SN – zasadę prawną z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, a także wyroki SN: z 30 maja 2014 r., III CSK 204/13; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22). Zatem uznanie, że postanowienia odnoszące się do przeliczania kwoty kredytu oraz uiszczanych spłat na walutę obcą są niedozwolonymi postanowieniami umownymi oznacza, iż zgodnie z art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c., nie wiążą one powoda. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyjaśnił,

że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż warunek umowny uznany za nieuczciwy należy co do zasady uznać za nigdy nieistniejący, tak by nie wywoływał on skutków wobec konsumenta. W związku z tym sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno mieć z reguły skutek w postaci „przywrócenia” sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, w jakiej znajdowałby się on w braku tego warunku (zob. wyrok TSUE z 21 grudnia 2016 r., C-154/15, C-307/15 i C-308/15).

14. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, a w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów (pkt 1). W razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie (pkt 2). Wymaga podkreślenia, że według art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym uchwała składu całej izby, z chwilą jej podjęcia, uzyskuje moc zasady prawnej, co oznacza, że wiąże inne składy Sądu Najwyższego. W konsekwencji nieuzasadnione były zarzuty skargi odnoszące się do możliwości wypełnienia luki w umowie przez odwołanie się do mechanizmu ustalania kursu walutowego przewidzianego w art. 358 § 2 k.c., tj. przyjęcia na potrzeby wyliczeń średniego kursu NBP, możliwości jej wykonywania w świetle art. 69 ust. 3 Prawa bankowego lub zastosowania art. 65 k.c., a co za tym idzie – utrzymania umowy.

15. Nie był również trafny zarzut kasacyjny dotyczący naruszenia art. 496 w zw. z art. 497 w zw. z art. 455 w zw. z art. 481 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyznanie powodowi odsetek za opóźnienie od zasądzonego świadczenia pieniężnego w sytuacji skutecznego podniesienia zarzutu zatrzymania. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Apelacyjny nie zasądził bowiem odsetek za okres od momentu złożenia przez pozwanego zarzutu zatrzymania. Sąd oddalił bowiem powództwo o odsetki za okres od 15 marca 2022 r. do dnia zapłaty, co było skutkiem uznania, że oświadczenie o skorzystaniu z prawa zatrzymania dotarło

do powoda w tym dniu (k. 1396 akt sprawy). Ponieważ skargi kasacyjnej nie wniósł powód, orzeczenie to w tym zakresie uprawomocniło się.

16. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., oddalił skargę kasacyjną.

17. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i § 3 w zw. z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Jacek Grela

Tomasz Szanciło

Krzysztof Grzesiowski

(G.N.-J.)

[SOP]